

Lekarze – patroni wielkopolskich ulic

Kulińskiego

Podpułkownik doktor Stanisław Kuliński (1885–1938) – lekarz zasłużony dla Wągrowca

Urodzony 15 października 1885 r. w Unisławiu koło Krotoszyna jako najstarszy syn Józefa, ziemianina, i Elżbiety z Naglerów. W latach 1895–1903 kształcił się w gimnazjum w Krotoszynie, po czym odbył roczną ochotniczą służbę wojskową w Poznaniu. Naukę kontynuował w latach 1905–1907 w gimnazjum w Międzyrzeczu, gdzie zdał maturę. Medycynę studiował we Wrocławiu i Freiburgu. 10 maja 1913 r. w Klinice Chorób Kobięcych Uniwersytetu we Wrocławiu uzyskał stopień doktora medycyny i chirurgii na podstawie rozprawy „Nabelabfall und Nabelheilung bei Fortlassung des Bades”, po czym odbywał służbę wojskową w 1. Pułku Kirasjerów we Wrocławiu. W 1913 r. osiedlił się w Wągrowcu. W 1914 r. został zmobilizowany do 29. pułku grenadierów w Gnieźnie jako lekarz batalionu. Skierowany na front zachodni pełnił służbę w różnych jednostkach. W 1917 r. przeniesiono go do Warszawy. Skierowany do Żyrardowa pełnił obowiązki starszego ordynatora w miejscowym szpitalu wojskowym. Przez kilka tygodni od października 1918 r. na identycznym stanowisku pracował w III Szpitalu Fortecznym na zamku ujazdowskim w Warszawie. W listopadzie 1918 r. powrócił do Wągrowca, gdzie włączył się

do przygotowań niepodległościowych. Już 3 stycznia 1919 r. w utworzonej Wojskowej Komendzie Powiatu objął funkcję naczelnego lekarza. Organizował powstańczą służbę sanitarno-medyczną; pełnił obowiązki dowódcy kompanii sanitarnej w 1. Dywizji Strzelców Wielkopolskich, a następnie szefa sanitarnego Wielkopolskiej Grupy Operacyjnej podczas walk z Ukraińcami w we wschodniej Małopolsce. Skierowany następnie na front litewsko-białoruski był szefem sanitarnym 17. Dywizji Piechoty. Przez krótki czas pełnił obowiązki szefa sanitarnego 2. Dywizji Piechoty Legionów. Otrzymał awans do stopnia podpułkownika. Po traktacie ryskim i demobilizacji powrócił w listopadzie 1921 r. do Wągrowca. W latach 1922–1928 był dyrektorem tamtejszego Szpitala Powiatowe-

go, kierował także Przechodnią Przeciwgruźliczą i Przeciwjagliczą oraz Stacją Opieki nad Matką i Dzieckiem. W latach 1926–1929 był przewodniczącym Rady Miejskiej w Wągrowcu. Nie stronił od działalności politycznej – w latach 1934–1938 działał w Narodowej Partii Robotniczej Prawicy. Aktywny w organizacjach kombatanckich, przewodniczył Towarzystwu Powstańców i Wojaków, był prezesem Koła Oficerów Rezerwy, działał w Kurkowym Bractwie Strzeleckim. Z jego inicjatywy postawiono w Wągrowcu w 1926 r. pomnik poległych powstańców. Za zasługi odznaczono go m.in. Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych i Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921. Zmarł w Wągrowcu 15 lipca 1938 r. i spoczął na miejscowym cmentarzu. Jego pamięć uczczono nadaniem jego imienia w 1982 r. ulicy w Wągrowcu oraz nazwaniem w 1984 r. Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. ppłk. dr. Stanisława Kulińskiego.

Żona doktora, Maria z Nowackich (1888–1964), wspierała go w działaniach społecznych i medycznych. Organizowała Polski Czerwony Krzyż, angażowała się w opiekę nad powstańcami w szpitalach polowych. Uczestniczyła w działaniach na rzecz polonizacji urzędów i szkolnictwa. W latach 1919–1921 oraz 1933–1934 i 1938 była radną miasta, a od 1934 r. pełniła funkcję członka Zarządu Miejskiego. Brała aktywny udział w licznych lokalnych organizacjach oświatowych i charytatywnych.

Podziękowanie

Autorzy dziękują za pomoc w pozyskaniu materiałów i zdjęć Mieczysławowi Kubiszowi z Wągrowca.

PROF. NADZW. A. GRZYBOWSKI
DR MED. W. WITCZAK

